...and distributed under permit (No. 781), authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Jersey City, Jersey City, New Jersey. — By order of the President, A. S. BURLESON, Postmaster General.

СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРҐАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРҐАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ | РІК XXIX. | Число 292. | Джерзи Сіті, Н. Дж., пятниця, 16. грудня, 1921. | VOL. XXIX. | No. 292. | Jersey City, N. J., Friday, December 16, 1921. | THREE CENTS

СКЛАДАЙТЕ ПОЗИЧКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ ДЛЯ ЗДОБУТТЯ І ЗАКРІПЛЕННЯ НЕЗАЛЕЖНОСТИ ГАЛИЦЬКОЇ ДЕРЖАВИ

НОВА ГРОЗА ЗЕЛІЗНИЧОГО СТРАЙКУ

НЮ ЙОРК, 15. грудня. — Представники усіх 30,000 зелізничих робітників в так званім нюйорськім окрузі робітничих зелізничих юній, постановили на вчерашнім своїм засіданню віднестися до головних зарядів робітничих юній з просьбою дозволити їм негайно вийти на страйк.

Причиною сього кроку представників зелізничих робітників являється недавне рішенне урядового тіла, котре має рішати про відношенне межи зелізницями та робітниками, то є так званої Зелізничої Робітничої Ради Злучених Держав; се рішенне привернуло назад давні правила праці, межи инчим семидневний тиждень та девятьгодинний день праці. Рішенне викликало таке обуренне в рядах юнійних робітників, що їх представники на юнійній конференції побоюються, що страйки почнуться таки зараз, і тому видали загальне остереженне до робітників не виходити на страйк, поки не прийде приказ від юнійних зарядів.

ЗЕЛІЗНИЧА РОБІТНИЧА РАДА БОРОНИТЬ СВОГО РІШЕННЯ.

ШИКАГО, 15. грудня. — Коли Зелізнича Робітнича Рада довідалася, що представники зелізничих юнійних робітників в околиці Ню Йорку говорять про страйк, подаючи за основу знесенне осьмигодинного робочого дня, урядники Ради заявили, що робітничі юнії хибно пояснюють її рішенне; Рада борониться, що її рішенне не зміняє постанови про осьмигодинний день праці. Осьмигодинний день праці все ще на далі лишается основою зелізничого промислу. Ріжниця межи давними умовами та новими лежить в тому, що по скінченню вісьмох годин давнійше платилося за кожду годину півтора рази більше як за кожду з перших вісьмох годин, тоді як тепер за кожду з перших двох годин повисше вісім буде платитися тілько, що за кожду годину з перших вісьмох.

У відповідь на се юнійні представники заявляють, що зелізниці звичайно задержують своїх робітників понад вісім годин, та що лише завдяки півтора рази більшій заплаті за годину постанова про восьмигодинний день праці набирає якоїсь вартости.

ЛАКАВТ МАЙНЕРІВ.

СКРЕНТОН, 14. грудня. — Коло копалні вугля Джермін Ковл Ко. в Овлд Фордж прийшло до грізної демонстрації майнерів, обурених на замкненне копалні. Компанія каже, що копалню замкнено через кепський бизнес, а робітники заявляють, що компанія хоче в той спосіб примусити їх приняти низчу заплату.

Копалня була замкнена ще в лютім, коли робітники не приняли 17-процентової знижки заплати. В половині падолиста працю почато наново і плачено давну плату, але незадовго майну замкнено.

Представники сімох тисяч страйкуючих майнерів Лігай Велі Ко. старалися довести до якоїсь згоди з представниками компанії, але урядники не захотіли з ними говорити, доки робітники не вернуться до роботи.

ПРЕДСТАВНИКИ РІЗНИЦЬКИХ ЮНІЙ ПРЕДКЛАДАЮТЬ СВОЇ ДОМАГАННЯ.

ВАШИНГТОН, 14. грудня. — Представники робітників, занятих у великих різницях, предложили секретареви (міністрови) праці Дейвисови умови, під якими вони готові відкликати страйк різницьких робітників.

Робітники домагаються наперед, щоби різниці приняли усіх робітників назад до роботи на старих умовах. Далі вони мають віддати справу робітничої заплати до розглянення мировому судови.

Представники робітників заперечили заяву різницьких підприємств, після котрої страйк не має великого впливу на веденне бизнесу. Вони казали, що коли різницькі підприємства завозьмуться на довгу боротьбу, то прийде до довгого страйку та „підступної боротьби", з котрої посторонним людям буде багато неприємностий.

РОЗПРАВА ЗА УБИТТЯ СИДА ҐЕТФІЛДА.

ВЕЛЧ, Вест Верджінія, 14. грудня. — Тут відбувається розправа проти ґанмена С. Е. Лайвлі, та його двох товаришів, котрі свого часу убили шерифа Сида Гетфілда, відомого зі своїх симпатій до страйкуючих майнерів, та його приятеля Еда Чеймберса.

Вдови по убитих ставали на суді на завізванне прокуратора та розповідали про сцену морду. Обі женщини зізнали, що їх мужі були безоружні, як їх напали обжаловані тепер ґанмени.

ПІСЛАЛИ ВІЙСКО НА ПОЛЕ ЗАВОРУШЕНЬ В КАНЗАС.

ПИТСБУРҐ, Канзас, 14. грудня. — Стейтові власти вислали сюди війско для охорони робітників, котрі працюють по майнах, а котрих через кілька днів в ряду непокоїли жінки страйкуючих прихильників окружного юнійного провідника Говата.

Заким війско прибуло, жінки зібралися знов великою масою і повторили сцени з попередних днів. Як кажуть, Говат, котрий тепер відсиджує піврічну кару за непослух так званому промисловому судови, мав заявити в тюрмі свій жаль з приводу заворушень.

УРЯД НАЇЗНИКА В БОРОТЬБІ З РОБІТНИКАМИ.

Із Самбора, в Галичині, доносять:

Перед кількома днями хтось поставив на зелізничому торі між Максимовичами і Пяновичами, самбірського повіта впоперек зелізничий візок в ночі, наслідком чого віз вискочив із шин і ушкодився. Впало за се підозрінне на зелізничих робітників, тому що для ощадности зелізничий заряд усунув 14 робітників Поляків зі служби у себе. Коли виновника не викрила поліція, то наложило староства на всю мішану громаду Максимовичі контрибуцію в сумі 2 міліонів марок відшкодовання за паровіз і дресиновий візок. обовязок достави 200 вартівників для зелізничої дороги через громади Максимовичі і українську громаду Пяновичі та до тих двох громад прислано на постій около 100 польських уланів. Громади внесли рекурс до „воєвудства", але воно його ще не полагодоло.

ЛЮДЕ НЕ БУДУТЬ СТАРІТИСЯ.

До Парижа прийшла з Америки відомість про новий спосіб уживання радіюма, при помочі якого можна буде поборювати старість і продовжувати людське життя. Відомий американський лікар Стілмен Бойл пише про те так: „Головною причиною старости є знищення артерій в наслідок напору крови. Власне радіюм в силі є припинити процес знищення, скріпити артерії і очистити та обновити кров". А французький лікар Прост пише. „Радіюм доконало богато чудес. Щоденна моя обсервація переконує мене, що вплив радіюм є прямо чудодійний. Нове приміненя його зможе продовжити життя і побоювати старість". Треба додати, що хоч вплив радію є дійсно позитивний і корисний для людського орґанізму, то через це він такий дорогий, що користати з него можуть тільки богатирі. Бідний пролетаріят не зможе користати із нових здобутків медицини.

ВЕЛИКИЙ НАФТОРИСК НА ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ

З Братислави доносять, що верчена недавно криниця в Гбелях на Чехословаччині несподівано трисула дня 8. ц. м. величезною струєю нафти, високою на 80 м. Струя заливає все довкола так що з жерела утворилося нафтове озеро.

БЕЗРОБІТТЄ В ПОЛЬЩІ.

В звязку з промисловою кризою утратило в Лодзі 10.000 робітників працю. Число підприємств, які спинили продукцію, виносить 78%. Робітники ухвалили на зборах резолюцію, щоби уряд примусив фабрики обнизити ціни виробів, ділив підприємствам кредиту і почав боротьбу з дорожнею.

В КРАКОВІ ПРОПАДАЮТЬ ХЛОПЦІ.

Краківські часописи доносять, що останніми днями пропало в Кракові кілько малолітних хлопців і то селянських дітей, що прийшли на торг та кількох ґімназистів нищих кляс. В звязку з тим доносять, що від деякого часу появляєся щодня перед шкільними будинками елеґантний мущин, який намовляв дітей удатися з ним до цукорні або до його дому. Заходить підозріння, що цей мущина викрадає з Кракова малолітних хлопців і відставляє їх до домів розпусти, які заведено недавно для мущин звихнених сексуально.

ВЕЛИКИЙ УКРАЇНСЬКИЙ КОНЦЕРТ БУДЕ СЕЇ СУБОТИ ВЕЧЕРОМ В НЮ ЙОРКУ ЗАХОДОМ COMMONWEALTH CENTRE.

Сеї суботи, дня 17. с. м., о годині 8.15 вечір буде в Ню Йорку у величавій галі новозбудованого дому „Тавн Гол" в осередку Ню Йорку при 43-тій улиці (113 Вест 43-тя улиця, недалеко Таймс Сквер) концерт української музики заходом американського тов-а „Каммонвелт Сентер".

В концерті візьме участь український хор з Пасейку, Н. Дж., український діточий хор з Джерзи Сіти, Н. Дж., українська сполучена банда, а також виступлять солісти і другі артисти. Також буде український танець. Концерт буде під проводом трох диригентів.

Концерт уладжений заходами американської інституції для ознакомлення американської публики з українською музикою, але прибути на нього повинні також нюйорські й докличні Українці, бо се дуже рідка нагода побачити український концерт уладжений заходом Американців для Американців.

Тикети можна дістати при касі. Ціна тикетів: $2, $1.50 і $1.00.

УБІЙЦЯ ДЕСЯТЬОХ ЖІНОК.

У Версалю під Парижем ведеться тепер судова розправа проти Генрика Ляндру, який замордував 10 жінок і одного мущину. Слідство виявило, що цей злочинець здобував собі серця жінок, навязував любовні зносини, а потому мордував, щоби забрати їх маєток. Тіла замордованих паляв. Батько цего звихненого індівідуа повнив самовбійство на вістку про злочини сина. Процес цей викликав в цілому світі велику сензацію. До розправи станули 125 свідків. Обжалований заховується на розправі спокійно, відповідає кпинами і жартами.

НА КУБАНІ.

Катеринодар зруйнований.

Місто Катеринодар поступово обертається в руїну — ні пішоходи, ні вуличні бруки не ремонтуються, будинки розвалюються і теж не ремонтуються. В місці богато будиків ебз вікон, без дверий і з розібраними підлогами. Головну діяльність в руйнації будинків приймали робітники, які перевезені з околиць до центру для „ущемленія буржуазії".

Зруйноване помешкання покидали й переходили в нове, де робилось теж саме.

Торговля й ціни.

Базарні будинки, навіть камяні, були всі у край знесені і лише зараз, після оголошення вільної торговлі на базарах, почали будувати нові деревляні будинки.

Продукти на базарах є майже всі. Буханок напівбілого хліба коштує 25—30 тисяч, масло 13—15 тисяч фунт, яйця 5.000 десяток, четверть молока 6.000, курка 8.000.

Почали відмикати склепи, але торговлі, за відсутністю товарів, майже нема.

Советська влада встановила арендну плату за склепи, яка виносить від 1 з половиною до 2 мільонів на рік від самого маленького склепу.

Школи.

В школах навчання майже нема, хоа всі учні обовязані акуратно відвідувати два рази на тиждень зібрання, які улаштовуються комячейками.

ТРАҐІЧНА СМЕРТЬ ДВОХ ОСІБ.

В касарні при вул. Яблонівській у Львові померла жінка капітана Чепера і дванайцятьмісячна дочка наслідком зачадження. Капітан Чепер бореться із смертю.

ПОВІДОМЛЕННЄ В СПРАВІ „ПРОТЕСТІВ" ПРОТИ ЛЯЦЬКОЇ НЕВОЛІ.

На многі запити Комітетів і Відділів У. Н. Союза, котрі не вспіли до призначеного реченця то є до 10. грудня зібрати всіх підписів і протести у призначені місця вислати, сим повідомляється, що „ліпше пізно як ніколи"; тому без огляду на поданий перше речинець треба дальше підписи збирати і петиції висилати по можности як найскорше.

Іван Каштанюк, гол. рек. секр. У. Н. С.

ДО ВІДОМА ВСІМ ВП. П. П. УРЯДНИКАМ І ЧЛЕНАМ У. Н. СОЮЗА.

Згідно з ухвалою через референдум до членів, видано календар У. Н. Союза на 1922 рік.

Кождий секретар місцевого відділу отримав ті календарі і має роздати їх членам за оплатою 30 цнт. за примірник, а гроші вислати разом з рахунком відділу в тім місяцю до головної канцелярії У. Н. Союза.

Жени-членниці, котрих мужі є членами У. Н. Союза, календаря не побирають і за такий не платять, однак на жаданне можуть дістати календарі по тійсамій ціні що члени-мущини.

Взивається всіх Вп. П. П. Урядників і Членів до вирівнання сього рахунку, щоби оминути непотрібні заміщання.

Р. СЛОБОДЯН, гол. фін. секр.

ЛЕОН ТРОЦЬКИЙ ВЗИВАЄ МОСКОВСЬКИХ БОЛЬШЕВИКІВ ДО ВОЄННОГО ПОГОТІВЛЯ

МОСКВА, 14. грудня. — Большевицький міністер війни Леон Троцький вислав бездротним телеграфом войовничі зазиви до російської большевицької армії і фльоти.

В сих зазивах Троцький домагається збільшення акції для воєнного поготівля і заявляє, що Японія завдала новий удар Далекосхідній (сибірській) Республіці, в надії, що сей її удар причиниться до скріплення її становища на розоружній конференції у Вашинґтоні.

Що з того, — каже Троцький — що ми стараємося здобути довіре світа приреченнями признати довги з царської влади і надїлами великих промислових концесій, окли напади на Росію при помочі японського і французького оружя і золота тривають далі і нівечать всякі большевицькі заходи заграницею.

Далі Троцький жалується на безупинні зрадницькі напади здовж польської, румунської і фінляндської границі, додаючи, що ті напади виконувано вчасі, як у Вашинґтоні виголошувано лукаві промови про розоруженне.

Він заявляє, що большевицька армія мусить подвоїти свої заходи, аби могла бути готова боронити незавнсимість Росії (себто, независимість московського комісаріяту). Взиває також, аби промисл в Росії (якого нема) став до помочі російській армії.

Телеґрама з Чіти доносить, що Японія дозволила противбольшевицькому ґенераловн Меркулову зорґанізувати у Владивостоці нову армію для нападу на Далекосхідну Республіку (себто, на її владу). Большевики кажуть, що Японія длятого все викликує нові затії, аби показати перед аліянтами і перед Америкою потребу постійної інтервенції на Сибірі.

Командант армії Далекосхідної Республіки вислав до японського ґенерального штабу з осторогою, що коли Японія не забере своїх військ з території Далекосхідної Республіки, то її правительство застерігає собі „свободу ділання".

СПРАВА БРИТАНСЬКО-ІРЛЯНДСЬКОГО ДОГОВОРУ ПЕРЕД ІРЛЯНДСЬКИМ ПАРЛЯМЕНТОМ.

ДАБЛИН, столиця Ірляндії, 14. грудня. — Ірляндський революційний парлямент (двол ерін) відложив справу голосовання над лондонським англійсько-ірляндським договором на один день.

Міжтим парлямент відбув тайну Сесію, на якій обговорено суперечку між Імоном де Валерою, котрий є проти договору, і Артуром Ґриффитом та Майкелом Коллинсом, котрі обороняють договір, який підписали в Лондоні.

СПРАВА АНҐЛІЙСЬКО-ІРЛЯНДСЬКОГО ДОГОВОРУ ПЕРЕД АНҐЛІЙСЬКИМ ПАРЛЯМЕНТОМ.

ЛОНДОН, 14. грудня. — По короткій процесії серединою Лондону прибув британський король Юрій V, разом з королевою Марією і княжною Марією, до палати лордів (висшої палати парляменту) і в присутности цілого парляменту (палати лордів і палати громад) прочитав престольне писмо, в якому поручив приняти ірляндський договір.

В палаті громад премієр Давид Ллойд Джордж виголосив довшу промову, в якій оборняв лондонський англійсько-ірляндський договір і висловив вдоволенне, що його прихильно принято в цілому світі.

ОЛСТЕРЦІ ПРОТИ ІРЛЯНДСЬКОЇ ВІЛЬНОЇ ДЕРЖАВИ.

БЕЛФАСТ, столиця Олстеру (північна Ірляндія), 14. грудня. — Олстерський міністерський кабінет повідомив британське правительство, що відкидає предложенне приняти лондонський договір.

ВОРОЖНЕЧА ПРОТИ ЖИДІВ ПІД МОСКОВСЬКО-БОЛЬШЕВИЦЬКИМ ПАНОВАННЄМ.

ПАРИЖ, 1. грудня. — Тутешня жидівська ґазета в московській мові „Еврейская Трибуна" сповіщає, що на Україні зростає щораз то більша ворожнеча проти Жидів (антисемітизм). Той антисемітизм, пише та ґазета, шириться не лише серед населення але навіть серед большевицької червоної армії.

Далі та часопись доносить, що головний український повстанський комітет видав відозву до Жидів на Україні, в якій їх взиває станути разом з українським народом проти большевицьких наїзників. Відозва каже, що давно померших египетських фараонів (цісарів) гонителів Жидів годі порівнувати з новими московськими фараонами, Леніном і Троцьким.

Замітка. — Ненависть проти Жидів на Україні розширили большевики через те, що комісарами на Україні поробили самих Жидів і тепер ненависть проти большевицького ярма перемінилася в ненависть проти Жидів.

Ся ласка большевицька для Жидів на ділі показалась діявольською іграшкою їх долею.

Якби московські большевики мали розум, то загалом не ширили би жадного дурного большевизму, а зокрема не шкодили би Жидам, віддаючи їм в аренду „комісаріяти" як бувало польська шляхта віддавала Жидам в аренду церкви на Україні і через те звертала ненависть народу проти Жидів.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА.	
Three cents the copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign ond Jersey City Rates.		В Джерзи Сіті і заграницею.	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

ПРИ ВИБОРАХ В КАНАДІ ВИГРАЛИ ЛІБЕРАЛИ.

Дня 6. с. м. відбулися в цілій Канаді вибори до домініяльного парляменту в Отаві.

Вислід виборів показав, що партія консервативна, яка була при власти 10 літ, упала. Виграли лібералн, які здобули найбільше число посольських мандатів, а відтак нова партія проґресистів (поступовців), яку підпирали на заході фармери. Консерватисти здобули ледви 4-ту частину посольських місць. Крім того вибрано двох незалежних послів і одного соціялїста. В стейті Онтерію вибрано до парляменту одну женщину, панну Мекфейл, яка кандидувала з рамени проґресивної партії. Се перша женщина, що буде членом парляменту Канади.

Консерватисти потерпіли тяжку невдачу. Богато їх лідерів перепало. Упав навіть премієр Канади Артур Міен.

Успіх є по стороні лібералів, які будуть тепер верховодити в столиці Канади, а також і по стороні нової і молодої фармерської партії проґресивної, яка може відіграти велику ролю яко сильна опозиційна партія.

Консерватисти, коло яких ґрупуються найбільші канадійські капіталисти, 5 літ не мати-муть голосу в політиці Канади. По 5 літах певно старати-муться відбити владу знова в свої руки, але мусіли-б ліберали дуже нагрішити, а проґресисти показатись нездарними, аби консерватисти знову могли вернутись до державної влади.

Слід зазначити, що українські кандидати на послів не вийшли. Відай їх політичні комбінації сим разом не були корисні.

Канадійські Українці можуть грати важну ролю, якби їм вдалося зорґанізуватись яким робом для державно-політичної праці.

Можливо, що недалека будучність принесе і в сьому напрямі добру зміну.

ЩО ЗРОБИВ ДЛЯ СТАРОГО КРАЮ УКРАЇНСЬКИЙ ЧЕРВОНИЙ ХРЕСТ В КАНАДІ?

Читаємо у виннипеґській українській часописі „Канадійський Фармер":

Відповідь на се питанне дає брошура, яку тими днями видав Головний Комітет Українського Червоного Хреста у Виннипеґу, Ман., Канада.

Формат брошури подовгастий, на жовтавих окладинках червоний хрест, 48 сторін змісту.

Касовий звіт обіймає 22 посилки, які пійшли до Европи вчасі від 31. марта, 1920, до 10. серпня, 1921. На ті посилки є подані посвідки від Українського Горожанського Комітету у Львові, від вояків в Ліберці, в Чехословаччині, від молодіжи в Празі, від студентів у Відні, від д-ра С. Смаль-Стоцького за Запомоговий Комітет в Празі, від Комітету для помочі Гуцулам в Ясінню, на Угорській Україні.

Вправді ніде у світі не печатається в касових звітах посвідок, але в Канаді придадуться ті посвідки під сю хвилю, щоби кождий, і розумний чоловік і недовірчивий і киринник, мали докази, що Український Червоний Хрест в Канаді орудує грошем бездоганно і всі поручені йому гроші посилає на поміч Старому Краєви.

Всіх гроший, які від падолиста, 1919, до кінця вересня, 1921, зібрала Канада на поміч своїм браттям в Рідному Краю, виказує звіт $44,493 і 93 центи.

Коли зважити, що Українців в Канаді є найменьше 350.000 то на одну особу припаде ледви 12½ цента. Як себе порівнаємо з Чехами, Жидами, Поляками, то мусимо дуже встидатись. Се одно добре хиба, що не уміємо встидатися. Не розуміємо, що се встид. Є між нами люди, що відчувають біль, коли глядять на нашу байдужність, але таких людий є мало. Се є ті, що прислали гроші на поміч Рідному Краєви. Тисячі, тисячі інших думають лише про їду, про розривку, про сон, але не про силу і повагу свого народу.

Є однак надія, що і байдужі зрозуміють, що нарід здобуває силу і заслугує собі на повагу у других народів лише жертвами, які поносить для себе самого.

Нагоду помочі Рідному Краєви має кождий. А тепер ся нагода тим красша, тому що Український Червоний Хрест оголошує в звіті на час двох місяців від 15. грудня, 1921, до 15. лютого, 1922, головну збірку датків на поміч Рідній Землі.

Спосіб орґанізовання збірок поданий є в звіті у формі питань і відповідий.

Звіт окрашують образці після світлин з Рідного Краю. Се буди і нори, в яких мешкає нарід в Східній Галичині; се сироти, що не мають опіки; се немічники Українського Війська без ніг.

Звіт оголошує вимки з листів, з яких видно, як комітети в Старому Краю орудують тими грішми, щоби обділити хотяй тих, що конче потребують помочі.

Звіт висилається на тисячі адрес в Канаді. Хто би його не одержав, а хотів одержати, нехай напише до Українського Червоного Хреста у Виннипеґу, а одержить сю книжочку цілком даром. Кожда місцевість повинна сей звіт прочитати й оснувати у себе комітет Українського Червоного Хреста.

ПОЛЬЩА, РОСІЯ, УКРАЇНА.

До характеристики національних настроїв.

(Від власного кореспондента).

Читайте польських історикїв, польських поетів, повістярів і драматурґів, польських публіцистів, слухайте промови польських політиків, в кінці вдайтеся в розмову з якимнебудь Поляком, — все почуєте те саме: що цивілізація кінчиться на східній границі Польщі. Далі на схід, за Польщею, все одно, чи се Українці, чи Москалі, чи хто инший, — се варвари, хлопи, хами.

Що се є загальний погляд Польщі на своїх східніх сусідів, — на доказ сього можна би навести цілі томи виписок з польського наукового, красного й політичного письменства.

Не змінився сей польський погляд і в тім часі, коли Польща була під пануваннем Росії. Й тоді Поляки вважали себе „культурною нацією", яка попала в неволю „варварів", „хлопів", „хамів".

Підчас світової війни ті Поляки, які орієнтувались на антанту (отже й Росію), так арґументували своє становище: „Що з того, що Австро-Угорщина й Німеччина обіцюють нам незалежну Польщу? Ми все таки були би залежні від культурнійшого Німця! За те з російським хамом легко дамо собі раду. Тому ми орієнтуємося на Росію". Ся думка, очевидно, не висловлювалася в пресі чи в політичних заявах з такою отвертістю, але в приватних розмовах можна було її почути дуже часто.

Для ілюстрації, як поневолені Поляки в Росії поводилися супроти пануючих Москалів, наведу отсей образок з життя: Кілька років перед війною їхав я російською зелізницею від австрійської границі в напрямі Київа. В тім самім переділі їхав якийсь низший урядовець якоїсь фабрики, Поляк, з жінкою і ще якоюсь ріднею. Не подобалося йому, що кондуктор (отже російський державний урядовець), проходячи, не зачинив дверий. Отже крикнув на кондуктора різким тоном, — і той справді зачинив двері. Тоді він, звертаючися до своїх, сказав з тріюмфом (очевидно по польськи): „Бачите, так треба говорити з хамом, тоді він слухає!"

Розуміється, що з утвореннєм незалежної польської держави ся польська національна бута тільки зросла. Тепер Польща навіть перед західно-европейськими державами має відвагу говорити, що вона є одинока кріпость европейської культури на сході.

Так прим. на засіданню Союза Народів, де говорилося про польсько-литовський спір, польський представник Аскенази (з роду Жид) не соромився заявити, що він протестує против того, щоб Польщу і Литву вважати за дві рівнорядні держави, бо Польща — се давня культурна держава, а Литовці — варвари.

Так дивляться Поляки на своїх східніх сусідів.

А що-ж на се ті їх сусіди, ті варвари, хлопи, хами?

Треба ствердити, що й Москалі й Українці так поводяться супроти Польщі, неначе-б хотіли потвердити, що Поляки мають слушність, дивлячися на них як на варварів, хамів, хлопів.

Ось ілюстрації — як з московського так і з українського поля.

* * *

Коли весною й літом 1920 р. велася війна між Польщею і Совітською Росією й Радянською Україною, до Польщі зїхалося богато московської протибольшевицької інтелїгенції, яка надіялася, що Польща розібє Совітську Росію й Радянську Україну та що тоді при помочи Польщі можна буде приступити до відбудови давної Росії. Сю політичну думку заступав утворений у Варшаві московський комітет під проводом Бориса Савінкова.

Сам Савінков, колись соціяліст-революціонер, міністер війни в кабінеті Керенського, опісля значно „поправів" і працює з російськими не-соціялістичними трупами в протибольшевицькім дусі.

З літературних імен, які зібралися кругом Савінкова, вистане назвати Мережковського.

І соромно було читати, як такі люди, як Савінков, Мережковський та инші в своїх друкованих заявах стелилися до ніг Польщі і величали її спасителькою Росії.

Соромно було бачити, як визначні діячі московського народу забули всю польсько-московську ворожнечу на протязі століть; забули те, що Польща і Москва все були собі ворогами; забули, що єдиним бажанням Польщі було бачити Москву роздавлену; забули, що Польща, бачучи тепер Москву безсильну, може тільки тріюмфувати. І вони, стелячися до ніг Польщі і величаючи її спасителькою Росії, тільки збільшали той тріюмф Польщі над Москвою.

Чи могли тоді Поляки дивитися на всіх тих Савінкових і Мережковських, як на варварів, хлопів, хамів?

Тепер, сповняючи домаганнє совітської Росії, оперте на договорі в Ризі, Польща викинула Савінкова, Мережковського і тов. з своєї території.

Але й тепер, безпосередно перед викиненнем, Мережковський писав: „Моя обманена віра в Польщу", величаючи далі Польщу і жалуючися, що його віру в Польщу обманено.

* * *

Переходжу до богато болючійшої для нас, Українців, справи, — до того, як стеляться до ніг Польщі наші Придніпрянські Брати.

Не буду торкатися політики Головного Отамана Петлюри. В сім випадку справа не в політиці, а в **настроях.** Політичні інтереси приводять до порозуміння й найбільших ворогів, але вони при тім не забувають, що вони — вороги.

На жаль наші Придніпрянські Брати, маючи політичні інтереси з Польщею, забувають, що таке Польща для України. Ось один з таких образків:

В „Українській Трибуні", яка виходить у Варшаві, Ви знайдете в числі 156-ім з 9-ого падолиста с. р. статтю п. н. „Розвіяні мрії". Автор статті, який підписався псевдонімом А. Горжені, має бути один з визначних Придніпрянських діячів.

„Розвіяні мрії" — се мрії автора про Польщу, — щось як Мережковського „обманена віра в Польщу".

Автор розповідає, як він, бувши ще під большевиками, разом з кількома однодумцями вів розмови про Польщу. Ось послухайте тих розмов-мрій:

„Щаслива Польща... Має свою високу національну культуру, має діячів з державним розумом... Народ любить до самовідданости свою вітчину, не піддається комуністичній аґітації. Має не тільки визнаннє з боку великих держав, але й економічну допомогу...

„З Польщі пічнеться відродженнє славянського сходу. Перед Польщею лежать важливі історичні завдання, яких ми зараз і уявити собі не можемо. Ах, як я заздрю Польщі, який радий я за неї!..."

Так мріяв один з однодумців автора. А далі мріє сам автор.

„Сотні років, разом з Україною, Польща була в неволі. Але вона ні на одну мить не забувала про минулу волю, але вона кождої хвилини не забувала про волю прийдешню. Коли кінчалася світова війна, над Вислою трапилося чудо: осяяна сонцем волі, у вінку короні, в блискучих самоцвітних шатах народилася Прекрасна Польща. Справедливість перемогла давню історичну неправду. Романтичні мрії польського народу і його друзів перетворилися в живу дійсність. Значить і в механічнім XX. столітті, в добу машин і електрики, можливе чудо! Невже ми скоро будемо свідками й учасниками такого-ж самого чарівного відродження України!

„Хто може глибше зрозуміти визвольні змагання України, хто швидше стане нам на допомогу, як не визволена Польща?

„У кого нам учитися державного розуму, як не у Польщі!

„І непереможно забажалося на власні очи побачити те чудо над Вислою..."

Так мріяв автор. Чи він не знав історії українських земель під Польщею? Історії визвольних повстань галицьких бояр проти польських королів? Історії козаччини? Історії Хмельниччини? Історії Гайдамаччини? Чи не билося його серце при читанню Шевченкових „Гайдамаків"? Чи він не читав хоч би того, що за час іствування української преси в царській Росії, від 1906 до 1914 р., писалося в Київській „Раді" про польське пануванне над українським народом у Галичині? А може читав та не вірив, бо се писав Галичанин? І чи мріючи про Польщу, не знав він кривавої історії завоювання Західної Области української Народньої Республики Польщею? Чи він не знав, що Польща, вставши завдяки державам антанти до незалежного державного життя, всі свої заходи, всю свою оружну силу звернула на те, щоб завоювати, поневолити як найбільше українських земель?

Одна з мрій автора здійснилася. Автор видістався з большевицького раю і попав у рай польський.

І тут його мрії розвіялися. Ось жалується він:

„Вільна Польща, яка вистраждала віками свою волю, сьогодня вже гнітить инші національности...

„Замість щасливого господаря переді мною зарозумілий обиватель, який з ненавистю слухає мою українську мову, який жене мене з своєї господи щасливої..."

Та думаєте, що автор, побачивши Польщі на власні очи, змінив свої погляди-мрії? Дуже помиляєтеся! Він як той залюблений хлопець, що плаче, коли дівчина його покине, — ось як плаксиво кінчить свою статтю:

„За віщо? Невже за спільні мрії, за спільну радість, яку я пережив, мріючи про щасливу прекрасну Польщу?...

„...Де ти, чудо над Вислою? Деж ти, викохана мріє про щасливу сестру України, про вільну, могутню, справедливу та чутливу до чужого горя, прекрасну Польщу?"

Як думаєте, чи не будуть Поляки вважати варваром, хлопом, хамом того, хто так стелиться до ніг „Прекрасної Польщі" тоді, коли польський кат катує міліони українського народу, від границі, вирізаної риським договором на живім українськім тілі аж по Карпати?

Замість ката свого народу назвати катом і кликати братів до боротьби за визволеннє з польського ярма — або хоч мовчати! — наш Придніпрянський Брат пише плаксиві елеґії про „Прекрасну Польщу"!

Се, що Українець може так стелитися до ніг Польщі, — є страшнійше ніж те, що польський кат катує міліони українського народу.

Бо кат катує тіло. А те, що Українець може так стелитися до ніг Польщі, значить, що польський кат панує над українською душею.

І доки ми не перебимо своєї душі, доки не навчимося ненавидіти ворога і погорджувати ним, доти він буде панувати над нами.

Коли рідний край в неволі, тоді тільки ненависть і погорда до ворога є мірою любови до рідного краю. Не має любови до рідного краю, хто не має ненависти і погорди до того, хто його рідний край держить в неволі. І не має сили до боротьби за визволеннє рідного краю.

Прага, 16. падолиста 1921.

Д-р Михайло Лозинський.

УВАГИ.

Спустився дід на мід.

Дурять „Єжедневні" і себе і других, що Східна Галичина вже буде освободжена від національного гнету, як лише галицька шляхта буде повалена.

Сліпенькі не бачуть, що галицька шляхта так само невдоволена з теперішнього польського уряду, як большевики. В своїм льокайстві для московських та польських комісарів закривають перед робітниками українськими, що польські робітники під Радеком такі булиби вирозумілі для українських домагань самоуправи, як польські робітники під Дашинським або московські під Троцьким та Леніном.

Московські большевики, московський націоналізм і попівське кадило.

Розписалися „Єжедневні" довжезну статтю про те, що галицьким Українцям не треба слухати уряду Петрушевича. Розписалися на здоровлє, най їм Бог простить: він певно редакторам „Єжедневних" не дивується. І ми не дивуємося. Прецінь „Єжедневні" стоять за тим, щоби галицькі Українці слухали уряду Леніна і Троцького, а що сей віддав їх урочисто Полякам, то й ляцькому ржондови.

Однак замітно, що в одному місці кацапські підсусідки пишуть, що читачі українських газет „отуманені попівським шовіністичним шалом". Чи дійсно читачі українських газет є шовіністами, як се кажуть польські та московські газетярі та їх наймити, не входимо з ними в дискусію. Лише про себе скажемо, що цікаво булоби знати, звідки взявся московський шовінізм московських комуністів: чи також від попівського кадила?

Чи й Раковський селянин?

Для характеристики того способу, якого уживають московські наймити подамо ще один факт. В своїй статті пишуть „Єжедневні", немовби дописуватель „Свободи" Н. С. написав в своїй статті, що міська зволоч має давати йому на парастас, за погріб, за хрест, має платити йому товсту пейду, але щодо влади, щодо порядків в краю, то тій міській зволочі зась.

Доповівши зі своєї глупої голови те, що авторови навіть не снилося (після засади: що дурень не дочує, то видумає), редактори друть на собі одіж з розпуки, ллють крокодилячі сльози, ломлять ноги, передні і задні. Цікаво, що вони не звернуть сих сліз ані обуреня проти Раковського та тим подібної міської зволочи, що прийшла на Україну лише на те, щоби рабувати її селян. Цікаво, що їх „пролетарська душа" не бунтується, як Раковський дре паси з українського хлопа і ще вішає його, як сей домагається участи в управі краєм.

Польська назва.

Пише дописуватель до одної американської ґазети, що він припадково попав в нюйорський порт і побачив на прапорі одного корабля букви Пі, Ен, Сі. Він не знав, що вони означають, і питався моряків корабля. Моряки відповіли, що сі букви мали колись означати Повліш Навіґейшен Ко., але тепер означають: Пей Нов Кру, небто: Не плати заплати корабельній залозі.

Так поясняли моряки польського корабля „Ню Йорк". На другий день корабель продано на ліцитації, щоби заплатити морякам.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА"

ЯК ЛЯХО-ТАТАРИ ПЕРЕВОДИЛИ ЛЯЦЬКУ КОНСКРИПЦІЮ В СХІДНІЙ ГАЛИЧИНІ.

Звідомлення про кроваву ляцьку конскрипцію зі старокраєвих українських часописий.

X.

(Дальше).

ЯРОСЛАВЩИНА.

В селі Ляшки довгі військо знущалося в страшний спосіб над селянами за опір. Панька Якуша, 80-літного старця волікли жовнірі силоміць вулицею, побиваючи його. Бито селянку Марію Крису, Дмитра Мада та його дітей за це, що плакали, бачучи як жовнірі бють батька. Панька Гайдука ударив жовнір 2 рази в лице.

В селі Корениця побили жандарми Юрка Іванюка, Федя Полішка, Юрка Рубіса, Марію Буру; за Анною Литвин стріляв жовнір два рази з кріса і побив її та сина. Били Івана Кульпаґу, 85-літного старця Марію Добровну, Матвія Тижика, Василя Гудю, Миколу Стефанка, Гаврила Ябранця, Федя Кішку, Михайла Данильця, Марію Бучко, Анну Походай, Іван Шумського. За Дмитром Пижиком стріляв жовнір з кріса. Улани вганяли на конях за селянами по селі і полях та примушували до конскрипції.

Документ для історії.

Відділ парцеляційний Земельного Банку Кредитового у Львові розіслав до парохіяльних урядів обіжник в справі конскрипції, який тут з ориґіналу подаємо:

„L. 6018 Lwów dnia 16. września 1911 r.

P. T. Urząd Parafialny w...

W czasie z dnia 30. września na 1. października odbędzie się spis ludności w całej Rzeczypospolitej. Jego wynik ma dla sprawy narodowej bardzo wielke znaczenie, zwlaszcza dla polskości na kresach, najbardziej zaś dla Małopolski skrwawionej i wywalczonej krwią dzieci polskich. Aby zapewnić sobie pomyślny jego wynik, musimy dołożyć wszelkich starań i zabiegów.

Kolonizacja Wschodniej Małopolski, jaka obecnie jest w toku, ma polski stan posiadania zwiększyć i zasilić. Wielu kolonistów jest już na nowych osadach i o tych jestśmy pewni, jednak większa część włościan z Zachodu zadatkowała dopiero grunta na Wschodzie i to nam najbardziej leży na sercu, aby oni właśnie już w dniu spisu byli w miejscowościach, gdzie grunt zadatkowali i tam zapisali się, jako stali mieszkańcy.

Ta okoliczność, ta troska o nasz byt narodowy zmuszą nas prosić P. T., aby pouczył włościan i użył Swego wpływu aby oni na oznaczony termin t. j. 30. 9. i 10. wyjechali do miejscowości, gdzie grunt zadatkowali i tam zapisali się jako już stale osiadli, stwierdzając równocześnie, że rodziny ich są w drodze do nowych osad.

Za dobrodziejstwo otrzymania ziemi po cenie maksymalnej powinni oni stanąć jak jeden mąż i pokazać, że są Polakami i polkości bronić są gotowi, gdzie tylko zajdzie tego potrzeba. Nieobecność każdego kolonisty w dniu spisu ludności w miejscowości, gdze ten grunt zadatkowali, może spowodować zakwestjonowanie ważności jeko umów o grunt przez odpowiednie Organizacje Narodowe.

W imię sprawy Narodowej, prosimy ponownie jak najuprzejmiej P. T. zająć się i dopilnować, aby wszyscy tam zamieszkali włościanie na szas spisu ludności t. j. 30. 9. i 1. 10. wyjechali do miejscowości zadatkowanych gruntów, a jeśli każdy spełni tam swój obowiązek, zmajoryzujemy naszych wrogów i zwyciężymy.

Z majątku .... nabyli ....
1) X. ....z powiatu Gorlice
2) X. .... " "
3) i t. d. ......

Oddział parcelacyjny Ziemskiego Banku Kredytowego we Lwowie".

(Два нечиткі підписи).

У ЛЬВОВІ.

Дня 11. жовтня покарано гром. Омеляна Бараника, урядника „Дністра" гривною 600 марок за відмову від конскрипції. За два тижні прибув до його хати комісар Сіціньскі разом з поліціянтом і виповнив списовий аркуш з допискою: „Зезнал под пршимусем". По раз третий візвано Бараника дня 10. ц. м. вже до статистичного бюра при вул. Курковій ч. 23 де й предложено йому новий аркуш до підпису з заявою, що „тепер урядує нове поліційне бюро". Бараник відказався підписати вдруге аркуш, а за це заплатив нову кару 1200 марок.

ЖУРАВЕНЩИНА.

Спис в селі Побежеру перевів суд. офіціянт Козакевіч. Всіх селян без розбору повписував Поляками. Опір проти конскрипції як серед інтеліґенції так і селян проявився загалом в повіті дуже малий.

БОРЩІВЩИНА.

Під загрозою негайного арештування і кари по 1000 марок від особи, поліція зігнала населення села Циганів і всіх записала Поляками, також Жида Якова Гейценфельда. Так само переведено конскрипцію в с. Медині, Пеньківцях і Скориках.

ДРОГОБИЧЧИНА.

В с. Колпці писав конскрипцію учитель Збут. Через конскрипцію українська дітвора кілька днів не побирала науки, бо учитель бігав по хатах та змушував всіх до підпису аркушів. Як хто противився, то він писав і підписував аркуші, як хотів і що хотів, називаючи опорних „паршивими вівцями", як н. пр. Стася Янсова. Селянинови Жило, який назвав себе Українцем, цей комісар казав показати документи з радянської України і сказав, що тут Українців нема. Забув, що український хліб їсть і українські діти вчить.—В Стебнику писав комісар конскрипцію як сам хотів, не питаючи населення про його волю. Так само в Станилі переведено перепис майже в тайні.

З ЗЕЛЕНОГО КЛИНУ.

З великої української кольонії в далекій Азії над Спокійним Океаном наспів почтою цікавий гість. Він називається: „Вимоги Життя". Місячник. Орган Ради Укр. Громади м. Харбіна. Ч. 1. з 30. серпня 1921 року 16 ст. вел. 8. Ціна 20 сен. зв. число. З типо-літографії „Нива" в Харбіні, Торгова, 13. Зміст: 1. (Вступна) Харбін, 30. VIII. 1921. 2. Наші культурно-просвітні завдання. 3. В обеднанні сила. 4. Українська школа. 5. Молодь. 6. „Лупайте сю скалу!" 7. Укр. Далеко-Східня Краєва Нарада. 8. Біжуча справа. 9. Обіжник до всіх окружних Рад. 10. З Великої України. 11. Хроніка, відомости й інформації. (12. На окладинках цікаві оповістки).

Отсе перше число українського місячника, вислане з Зеленого Клину з початком вересня, одержали ми (в заміну) вже 15. жовтня. Воно надзвичайно богате змістом і добре та цікаво зредаґоване (тільки коректа слабша). Всі статі короткі й розумні. Передовиця вираховує блуди Українців і закликає до орґанізації 1. освітної в українськім дусі, 2. економічної на основах кооперації. 3. політичної на основі народоправства. Друга статя поучує справно про ріжницю освітної праці в місті й на селі та кладе в обвоязок кождому передплачувати якийсь український орґан, щоб „почати жити українськими інтересами". Третя — кооперативна. З неї довідуємося, що в Харбіні Український Кооператив має 115 членів-пайщиків. Коротенька статя про школу написана під гаслом: „В чиїх руках школа, в тих руках і влада". Статя про молодь вчить „бажати великого" й підчеркує, що молодь перша підняла питаннє про самостійність України. В статі „Лупайте сю скалу" проводиться думку, що доки ми мали мету, ми були сильні. — Цікаві враження з української краєвої конференції у Владивостоці, які описує один з харбінських Українців. Вона мала початися 1. липня о 10 год., але спізнилася — на 3 дні! Терпеливо ждав той чесний Українець, але не жалує того. Вернув з бадьорим настроєм, з практичними вказівками (шкода, що не пише, з якими). — Ще цікавіща статя про перереґістрацію Українців на підставі постанов краєвих українських зіздів. Тільки перереґістровані члени матимуть право на матеріяльну й моральну підтримку громад, як також на посвідку потрібну для виїзду. — Та найцікавіщий обіжник до окружних рад у справі скликання Пятого Українського Далеко-східного Зізду до Хабаровська на 1. жовтня с. р. Наперед подана свого роду виборча ординація, потім порядок нарад зізду. Делеґатів на зізд вибирають загальним, безпосереднім, рівним і таємним голосуваннєм ті, що скінчили 18 р. життя (без ріжниці пола). Виключені від виборів кримінальні злочинці, божевільні, ідіоти і члени мсковських політичних партій. На 100 виборців припадає один делеґат. Кошти виборів і подорожі делеґатів поносять громади й кооперативи, кошти самого зізду Краєва Влада. Окружна Хабаровська Рада має подбати про мешкання й харч для делеґатів (до 1500 душ). Порядок нарад: 1. Звіти з місць. 2. Звіт головного секретаріяту. 3. Національне самоврядуваннє. 4. Військові справи. 5. Освіта. 6. Економічні справи. 7. Звіт представника з України. 8. Біжучі справи. Підписані під тим: голова Краєвої Наради Опанас Радкевич і секретар Федір Солод. — Інформації з Великої України подані на підставі 6. ч. львівського „Впереду" з 27. січня. — Дуже цікава хроніка місцевого життя. З неї довідуємося, що директором української ґімназії в Харбіні є д. С. І. Горяінов, що роблять заходи при українськім Народнім Домі в Харбіні відкрити читальню з українськими ґазетами та книжками, що на посади вчителів української ґімназії зголосилося понад 100 (сто) кандидатів і що невідомо, кого вибере Український Клюб — Українців чи Великоросів, але можливо, що побідять Українці, — що орґанізується „Просвіту" з головною управою в Харбіні на цілу Манджурію (адреса: „Просвіта" в Харбіні, Укр. Народній Дім, ул. Гоголівська, ч. 300), — що в минулім році в однім хабаровськім повіті основано 7 українських шкіл, які удержує уряд (який уряд, — не знати); науку ведуть Українці-вчителі поукраїнськи, але вживають ще російських підручникі, бо українських нема; в Українськім Народнім Домі (свіжо зремонтованім після пожежі, в якій пропала м. и. мідна печатка, „Ради Української Громади м. Харбіна") має міститися українська ґімназія й українські школи 1. ступ. та 3-ої міської школи, — що в шкільнім городі засаджено понад 100 дерев, — що в Імані на Приморщині має відбутися обласний український зізд і що в Харбіні є такі українські орґанізації: 1. Спілка української молоді, 2. Укр. музично-драмат. товариство „Бандура", 3. Укр. Клюб, 4. укр. коопер. тов. „Згода", 5. і 6. Батьківська й учительська Ради при школі, 7. Харбінська Міська Рада, 8. Манджурська Окружна Рада, 9. „Просвіта". Правління всіх тих орґанізацій містяться в Українськім Народнім Домі. — Пригадується Львів у часах, коли все українське містилося в домі „Просвіти". Взагалі по зредаґованню того місячника й по тім, що в нім згадується двічі Франка, а саме улюблені в Галичині цитати — можна припустити, що там при роботі є (або були) також Галичане.

На окладинці є цікава оповістка української реальної ґімназії в Харбіні. З неї довідуємося, що початок шкільного року 12. вересня й що платня за навчаннє така: в І. кл. — 100 рублів, у ІІ., і ІV. — 120, в VI. VII. — 160, вписове — 15. До сеї ґімназії приймають дітей усіх народностей, а навчаннє буде на мові — російській! Чомуж се називається в оповістці „українська" ґімназія?

Таксамо не можна домірковатися, який уряд там утримує школи, яке його відношеннє до Японії у Росії, яка там адміністрація і т. и.

Може дальші числа сього інтересного місячника принесуть виясненнє сих для нас не тільки цікавих, але й важних питань. А може наші брати з Америки й Канади, які мають краще получення з Далеким Сходом, скажуть про се старій Батьківщині. Очікуємо відповіди на сі питання і взагалі докладніщих вісток з Нової України.

О. Н.

ДОПИСІ

СКРЕНТОН, ПА.

Звіт з віча, котре відбулося дня 26. падолиста сего року, і доповнене зборами.

Віче і збори вийшли добре, бо кождий раз галя була набита Українцями і Українками. Заслуга велика належиться місцевому душпастирови, о. Д. Хомякови, який щирими словами взивав своїх парохіян, аби не жалували труду прийти на віче і збори, послухати добрих бесідників. Отець парох заохочував присутних на проповіди і підчас зборів до складання жертв на освободженнє рідного краю з ляцьких хижацьких лаб. Честь і велика заслуга належиться від українського народу таким отцям духовним! Тут нікого не хвалиться, бо люди були, чули і бачили щиру його працю, котра була не для хвальби або гонору, бо підчас виборів він не приняв жадного уряду, алеж працює більше від усіх і на кождий зазив завше готовий.

Також честь і слава належиться предсідателеви п. Н. Белеґайови, котрий не жалує труду, а старається всіми силами свій уряд провадити як найчеснійше для справи народної. Рівнож належиться йому подяка за кілька рефератів, котрі він виголосив дуже патріотично й енерґічно.

Не мала подяка належиться від скрентоньских Українців для п. Р. Слободяна з Джерзи Сіти, котрого Скрентонці довго будуть споминати за його щиру і палку бесіду, котра тривала поверх дві і пів години. Не було серця, котре би було не сплакало, а було їх досить. І звироднілі серця кривилися також, бо чули отверту правду, котра їх переконувала про їх зрадничу роботу. Вони немов хотіли сейчас признатись перед народом, що вони зрадники свого народу. Честь і слава таким бесідникам, як п. Слободян!

Віче і збори в Скрентоні принесли великий хосен моральний для скрентонських Українців, а який матеріяльний хосен, то се дасться бачити в короткім часі. Колектори, котрі є вибрані на всі дільниці міста, вже зачали свою роботу енерґічно і є велика надія на добрий успіх, бож при кінці сего місяця відбуваються річні мітінґи братств і товариств, проте очікується від чесних урядників і членів великого поперття для зложення позички національної оборони для здобуття і закріплення незалежности Галицької Держави. Скрентонська громада вже зложила на ту ціль $850 готівки, $600 деклярувала, а дальше дасться бачити в короткім часі, скільки ще зложить. Є певна надія, що тутешні Українці й Українки не зістануть позаду, а завстидають неодну більшу громаду. Зібрані гроші в короткім часі вишлеться в призначене місце і повідомиться, коли будемо роздавати бонди.

Рівночасно повідомляємо всіх щирих Українців і Українок зі Скрентону й околиці, що дня 25. грудня с. р. (на анґлійський „Кризмус") зараз по Службі Божій відбудуться великі збори, на котрих будеться збирати дeкляровані гроші на бонди, здасться звіт з цілого часу при збиранню бондів і виберется колекторки з жінок і дівчат, котрі будуть колектувати на українське війско в Чехії.

Честь і слава тим, котрі вже зложили так поважну суму на бонди! Є надія, що наші щирі Українці й Українки покажуть свій патріотизм. Нехай буде велика ганьба нашій біснуватій мішанині, котра старається всякими підлими способами нищити українське життє і рух. Прийде колись слушний час, що ми з ними порахуємось і віддамо все з процентом.

С. Пелех, секр.

„КНИГА".

Під сею назвою зачав виходити у Відні український неперіодичний бібліографічний журнал. Виходить не меньш чотирох разів на рік, розміром від 4 до 6 аркушів чвірки. Містить статті про друкарську справу, постановку видавництв, книгарську справу, технічні новини друкарського діла. Критичні розправи про видатні літературні появи в українськім письменстві, рецензії, огляди літературного і культурного життя як на Україні так і закордоном. Літературні новини, хроніка й літописі української книжкової продукції.

Видає „Обєднанне Українських Видавців" під загальною редакцією професора Дмитра Антоновича.

Адреса Редакції і Контори: Wien IX, Porzellangasse 19/2, Vereinigung Ukrainischer Verleger.

Перше число „Книги" на 5 аркушів друку вийшло в світ з таким змістом:

Від Редакції.

М. Грушевський. — Українські стародруки.

І. Борщак. — Бібліоґрафічні мандрування.

С. Черкасенко. — Дещо про шкільні видання.

В. Шебедів. — Українська справа в італійській пресі.

Рецензії.

Видавничі Товариства.

Науково-літературні установи.

Літературне життє.

Хроніка.

Літопись українського друку за 1918 рік.

Спис книжок надісланих до Редакції.

Інформаційний відділ Обєднання Українських Видавців.

Оголошення.

Для Америки ціна за один примірник 1 доляр. Звертатись: Wien IX, Porzellangasse 19/2, Vereinigung Ukrainischer Verleger.

Журнал висилається по одержанню гроший.

„ОЙ НАСТУПАЄ ТА ЧОРНА ХМАРА"!

(Малий фейлетон).

...Та не перша; бо тих хмар в старім краю стільки, що „ізза добра світа божого не видно". Тим разом посуне на Східну Галичину хмара чорних круків, темних духів, польських аґітаторів, „просвітителів", шпіонів, провокаторів і т. д.; одним словом „товариство школи людовей". Та нехай ніхто не думає, будьтоби в Галичині не було і тепер того зілля. Є його до сто чортів! Лише се не було під одним проводом. Бо і воєвудство і староство і поліція і кождий обиватель будували лише довкола себе „ойчизну" і виспівували над Дністром, Сяном, Бугом, Збручем „Єще Польска не зґінєнла". З тих усіх співів виходила завсіди „котяга музика"; оден зачинав, другий вже кінчив. Тож треба було діріґента, щоби провадив сей псячо-котячий хор „безсмертних" польських патріотів. (Кождий обиватель-патріот є „безсмертним"; і коли „марка польска" піднесеня так, що оден доляр буде рівнатися одному міліонови марок, тоді кождий „обиватель" дістане памятник і його іменем буде називатися одна з улиць по містах „архипшепольскей Малоцонепольскі".).

І ото недавно в Кракові вибрано до того безсмертного хору діріґента Ернеста Адама; йому до помочи дали обивателі кількох поменчих діріґентів Подриґальскіх. А коли вже усе було готове, крикнули обивателі: „пши тобє, панє, стоїми і стаць бендземи; провадзь нас, панє"!

А на се „пан" відповів: „пуйдземи на креси всходне"! Там буде **„товариство школи людовей разом з урядом старатися укріпити польскість тих земель; в найблизшім часі діяльність товариства розшириться на цілу нашу східну границю почавши ві дБілорусі на полудне".** Ту ухвалу увіковічнив „Глос народу" в ч. 238.

Нагадай „козі смерть", а польському обивателеви „всходне креси".

„Панє! на кресах — жицє"! крикнув Безштанькевіч.

„Алє, цо пан, панє мостердзєю! там — небо!" крикнув Полатальскі.

„Натуральнє, панє бдзєю! З рускеґо „кабана" можна вспанялє жиць! Там для нас куркі, качкі, ґенсі — вшистко задармо!" — верещить Длуґорильскі.

„А венц на креси! на креси!" заревіла ціла менаджерія.

І в найблизшій будучности наші браття в Галичині будуть оглядати нові перепиті морди чи там рила з червоними носами і висохлими хребтами нових діріґентів шовіністично-божевільної ляцької голоти на „кресах". В найблизшій будучині розлетиться еще більше чорного гайвороння по українських селах і будуть силою тягнути українську дитину до тиж божевільних закладів „товариства школи людовей"; там почує укр. дитина, що „ест тилько Польска; польском ест вода і земя і небо, цали сьвят польскі". В найблизшій будучині розіллється по українських селах лявіна „приватних научицелек товариства школи людовей", лявіна старих гістеричок з песиками і котиками, лявіна зідіоватілого, шляхоцького сміття. Усі ті представителі і представительки „висшої культури" ідуть на допомогу староствам, дефензивам, поліціям і иньшим нашим „опікунам". За ту „висшу культуру" т. є. за збиткованнєся над українською дитиною, за витяганнє волося з голови дитини, за нагаї, яких польскі державні і приватні „педаґоґи" українським дітям не щадять, за ту „культуру" заплатить знов наш брат своєю кервавицею, своїм майном, здоровлєм або й життєм. А мимо того є у нас і такі, що еще вірять в „братерство".

Вилітає саранча на українські діти. Варшаві мало того, що вже і так плетеся укр. дитині небелиці за „круля Саса, як попускал паса", про Ядвіґу, Яґелла, Пяста, Пястинят і Пястинятщенята. Думає Варшава, що тим „укріпить польськість входніх кресуф". Та шкода, що думає! У нас є „Рідна Школа", якій американські Українці не дадуть загинути! — А коли вже польське воєвудство і польське староство і польська поліція і польскі вуйт і польскі ксендз і польскі орґаніста і иньші польскі владзи змусять українську дитину слухати польських байок, то ми знаємо, що наші малі козаки не дадуться злапати на полову. **І як дотепер, так і на будуче наш малий козак вийшовши зі „шуклі", обернеся, сплюне в сторону „жерела" висшої культури" і затягне своєї: „Не пора, не пора, не пора Москалеви й Ляхови служить"!**

Так розуміє наш молодший брат „братерство з братнім народем"!!

Юрко.

ОПЕРА „КАТЕРИНА".

(Надіслане з театральних кругів).

В найблизшій будучности українська еміґрація в Америці мати-ме нагоду побачити українську оперу в 3-ох діях С. Артемовського „Катерина".

Аранжером сеї вистави є професор Мирон Корикора, котрому вдалося позискати до участи в сій музичній штуці всі лучші українські артистичні сили Ню Йорку і околиці.

Буде се чи не найбільше діло, якого могли колинебудь доконати українські еміґранти в Америці на полі свого мистецтва.

Хто розуміє, чого вимагає опера, той зуміє оцінити сі трудности, які мусить поборювати сам аранжер і ціла артистична дружина, як з технічного боку задля браку істновання фахового українського театру, так і задля браку відповідних грошевих засобів.

Чим дійсно розпоряджає проф. Корикора, то се добірними вокальними силами і гарним хором, зложеним з близько 60 осіб.

Музику до опери „Катерина" зладив С. Артемовський, композитор знаної нашій еміґрації оперети „Запорожець за Дунаєм".

Він сам підложив також до сеї опери лібретто (слова), до котрого взяв яко основу епічну поему Тараса Шевченка „Катерина".

Хто з нас не читав Шевченкової „Катерини"?...

> Кохайтеся, чорнобриві,
> Та не з москалями,
> Бо москалі — чужі люди,
> Роблять лихо з вами.

Так остерігає народний поет молодих українських дівчат. Поет бачить моральну вартість москаля-салдата і тому говорить, що:

> Москаль любить, жартуючи,
> Жартуючи й кине;
> Пійде в свою Московщину,
> А дівчина гине.

Та Шевченко розуміє під москалем не тільки салдата, але взагалі Москаля, котрим може бути пан, чи панич, урядник цивільний, чи військовий, чи взагалі якийнебудь Москаль, бо Москалі відносяться до Українців, як пануючі до підданих, як пани до кріпаків-невольників.

Москаль уважає за іграшку побаватися соромом української гарної „хахлуші". Йому байдужісенько, що своїм учинком він розібє українську семю, занапастить українську душу. Він, все одно, на Українця дивиться, як на щось низшого від себе. Поет се знає і проте нарочно вдаряє в національну струну.

Та Катерина не слухає ні батька, ні неньки. Іде за голосом свого молодого, щирого серця і виходить що вечера в садочок, до чорнобривого москалика. Її любов тріває однак не довго. Москаль іде в похід, а Катерина остається покриткою. Вона переносить свій сором з покорою і цілою молодою душею вірить у слово, дане їй коханим на відході.

Та не так глядять на сю справу люди, а передівсім її батько і мати. Сором їх одиначки не дає їм супокою.

> Що, весілля? доню моя!
> А деж твоя пара?
> Де світилки з друженьками,
> Старости, бояри?...

питається з докором мати Катерини, та рівночасно в розпуці радить дочці іти в Московщину, шукати загубленої долі. Серце люблячої матери рветься з болю над горем своєї дитини, одинокої надії, котра мала покласти колись її „сиву голівоньку в домовину і посадити червону калину на могилі".

Та остаточно ображена гордість матери бере верх над любовю до рідної дитини. „Іди од нас!"... ледви вимовляє стара мати і дріжучими, зомлілими руками востаннє благословить Катрю в далеку дорогу...

Інакше виряджає дочку строгий, рішучий батько. „Чого ждеш, небого?!... В сих одиноких, трох страшних словах відкривається перед Катериною ціла пропасть. Сі слова — се засуд смерти для бідної дівчини...

І в памяти Катерини стає ціла її соняшна, цвітуча молодість. Любий батенько і ненька, рідна тепла хатина, вишневий садочок, ясні місячні ночі, тьохкання соловейка, її радісні, недавно прожиті щасливі хвилі... Ні! се неможливе, неімовірне, щоби вона все те так зараз утратила. Її-ж батенько так любив її! Чейже він змилується над своєю одинокою дитиною — простить її?!... І вона паде на вколішки та благає:

> Прости мені, мій батечку,
> Що я наробила!...

Та що се? Чи се сон?... Серце батька тверде, неначе скала. Не їй, Катерині, відвернути неумолиму волю судьби. „Чого ждеш, небого!" — неначе громом разить її розбиту душу. Так! Се конець її щастя. Для неї вже нема більше місця в сій любій, біленькій рідній хатині... Пращайте, рідні пороги! Пращай, зелений садочку!...

Страшна свідомість уявляється перед очима Катерини. Її ніжна душа вже наперед чує, що їй вже більше не оглядати сих стежок, котрі вона витоптала своїми білими ногами.

„Не вернуся! — квилить душа Катерини. — В далекому краю, в чужу землю чужі люди мене заховають; а своєї землі хиба отта крихта ляже на їй домовині", котру дріжучими руками завинула в хустину... О! рідна земле! Чи є що в світі дорозшого над тебе?... Прощай... востаннє прощай... навіки прощай!...

На сім кінчиться родинна траґедія. В хаті зостаються одинокі батько з материю. А Катерина?!. Її муки і терпіння доперва почалися...

* *

Московщина. Реве, стогне хуртовина, мете сніговицею по полю. Кругом ані живої душі. Під лісом, на виверненій колоді притулилася Катерина і напів жива укладає до сну одинокого сина. Сама природа милосердиться над нещасною людською істотою. Вихор поволі стихає... „Люлі, люлі, моя дитино, мій сину безталанний!" — приколисує Катерина і її важкі повіки самі замикаються до сну.

Але хто се?... Хто се онтам на шляху маширує?... Москалі! Катерино, біжи! Там твоє щастя, твоя доля...

„Іване!... Мій любий, мій коханий!... Ти не пізнав мене, Іване? Серце, подивися! Їй же Богу, я Катруся, твоя люба!"...

> Дура, атвяжися!
> Вазьміте проч безумную!...

Оттак платить нещасній Катерині за її вірну любов її любий Москаль.

Мій батечку, мій братіку, коли цураєшся мене, то візьми хоч сина, твого-ж сина!"

Однак її любий Іван цурається і свого власного сина. Се-ж син „хахлуші"!

Катерині не стає сили більше панувати над собою. „Рідний батько сина відцурався!" Ні, ні... Вона не всилі сего погодити з собою. Розпука огортає її, неначе хуртовина. Тільки мук і терпіння перенести і відшукати свого любого на се тільки, щоби почути з його уст слова погорди?! Для Катерини нема вже більше цілі життя. Чаша горя зістала випита до дна. Вона вже не дбає навіть про свого сина одинака.

> Гріхом тебе на світ Божий
> Мати породила:
> Виростай же на сміх людям!
> На шлях положила:
> „Оставайся шукать батька!"
> А я вже шукала.

Нічим вже їй загоїти ту смертну рану, яку завдала немилосерна московська рука.

Онде недалечко ставок... Туди біжить Катерина. Хвилька вагання... глухий шум води... і нещасну жертву навіки закрили сірі холодні филі...

> Кохайтеся, чорнобриві,
> Та не з москалями,
> Бо москалі чужі люди,
> Сміються над вам...

гуде вихор по полю, неначе співає похоронну пісню Катерині.

Коли вглубитися в зміст Шевченкової „Катерини", то ми там доглянемо далеко більше ніж поетичну траґедію залюбленої української дівчини. В сій чудовій епопеї Шевченка криється персоніфікація національно-політичної т р а ґ е д і ї українського народу під важким московським обухом.

Се фактично бачив наш народний поет і се натхнуло його віщий дух сперсоніфікувати долю України в ролі української дівчини.

Таку то основу має „Катерина", опера Артемовського. Він виняв живцем образ, начеркнений Шевченком в його поемі, і переніс його на нашу сцену. Тим се надає його опері правдивий національний характер, підносить її цінність для нашого народу і становить головну заслугу Артемовського.

Ось стільки про драматичну сторону сеї опери. Про музичні її ціхи напишу другим разом. Та позатим варто би дізнатись українській суспільности, що артистична дружина, котра кладе свої невсипущі труди на жертвенник сеї штуки, в повній надії глядить на українську суспільність і ожидає, що наша еміґрація глибоко заінтересується сею справою.

М. Михайлич-Діброва.

РУХ У ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

НОРТГЕМПТОН, ПА. Сестр. св. Ольги, від. 318, повідомляє, що річний мітінг відбудеться о 2-гій годині пополудни в неділю, 18. грудня, в гали церковній. На порядку нарад є важні справи, звіт старих урядниць і вибір нових. Кожда членкиня обовязана прийти і вирівнати свої довги. — Теодора Демчук, предс.; Марія Брощак, секр.

ЛЕЙТРОБ, ПА. Бр. Усп. Пресв. Богородиці, від. 61, повідомляє, що річний мітінг відбудеться о годині 1.30 пополудни в неділю, 18. грудня, в домі Т. Королевята. На порядку нарад вибір нового уряду і відчитання протоколу з цілого року. Неявившийся член заплатить кару 50 цнт., а урядник $1.00. — М. Кінаш, предс.; Т. Королевят, секр.

ГЕЙЗЕЛТОН, ПА. Бр. св. Михаїла, від. 85, повідомляє, що річний мітінг відбудеться о 1-шій годині пополудни в неділю, 18. грудня, в гали церковній при Норт Лорел стр. На порядку нарад звіт уряду, звіт контролі, полагодженнє важних справ і вибір нового уряду. Неявившийся член заплатить кару 50 цнт., а урядник $1.00. — О. Шараварко, предс.; О. Костюк, секр.

ДЖАНСТАВН, ПА. Бр. св. Николая, від. 300, повідомляє, що річний мітінг відбудеться о 1-шій годині пополудни в неділю, 18. грудня, в гали звичайній. На порядку нарад вибір уряду, звіт за минувший рік і инші справи. Неявившийся член заплатить кару 50 цнт., а урядник $1.00. — В. Горжальський, предс.; Я. Яцинич, секр.

ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ. Тов. „Українська Січ", від. 170, повідомляє, що річний мітінг відбудеться о 6-тій годині вечером в суботу, 17. грудня, в гали церковній при ул. Сусекс і Грін. На порядку нарад звіт контрольної комісії і вибір старшини. Неявившийся член заплатить кару $1.00, а урядник $2.00. — А. Кругляк, предс.; П. Мелень, секр.

СКРЕНТОН, ПА. Бр. св. Василія, від. 229, повідомляє, що річний мітінг відбудеться о 1-шій годині пополудни в неділю, 18. грудня, в гали церковній при Семій ул. На порядку нарад звіт урядників, звіт контрольної комісії і вибір нового уряду. Будеться принимати нових членів після статута. Неявившийся член заплатить кару 50 цнт., а урядник $1.00. — М. Коцюпка, пр.; В. Тарас, секр.

ФУЛТОН, Н. Й. Тов. „Запорожська Січ", від. 263, повідомляє, що річний мітінг відбудеться в неділю, 18. грудня, в домі під ч. 559 W. Second St. На порядку нарад вибір нового уряду. Довгуючі члени мають вирівнати свої довги. Неявившийся член заплатить кару 50 цнт., а урядник $1.00. — С. Козорт, предс.; В. Зарічний, секр.

ВІЛКСБЕРИ, ПА. Бр. св. Николая, від. 99, повідомляє, що річний мітінг відбудеться о 1-шій годині пополудни в неділю, 18. грудня, в гали церковній під ч. 635 Рівер стр. Будеться вибирати новий уряд і полагоджуватись инші важні справи. Неявившийся член заплатить кару ухвалену членами. — Н. Рутько, предс.; П. Лавний, секр.

НАЙСТАВН, ПА. Бр. св. Володимира, від. 105, повідомляє, що річний мітінг відбудеться о 3-тій годині пополудни в неділю, 18. грудня, в гали Укр. Громади під ч. 2051 Рован стр. На порядку нарад звіт старого уряду за цілий рік і вибір нового уряду. Неявившийся член заплатить кару $1.00, а урядник $2.00. — С. Крайник, предс.; С. Слободзян, секр.

БАЙОН, Н. ДЖ. Бр. св. Михаїла, від. 213, повідомляє, що річний мітінг відбудеться о 7-мій годині вечером у вівторок, 20. грудня, в гали церковній під ч. 25, межи Бродвей і Аве Е. На порядку нарад вибір нових урядників, вирівнаннє довгу членів довгуючих і збірка місячних вкладок. Будеться принимати нових членів до братства без вступного, а до У. Н. Союза після статута. Неявившийся член заплатить кару 50 цнт., а урядник $1.00. — Л. Бачинський, предс.; А. Павлюк, секр.

НЮ ГЕЙВЕН, КОНН. Тов. „Любов", від. 370, повідомляє, що річний мітінг відбудеться о 2-гій годині пополудни в неділю, 18. грудня, в гали церковній під ч. 127 Парк стр. На порядку нарад річний звіт і вибір нового уряду. Неявившийся член заплатить кару 50 ц.; а урядник $1.00. — Я Швець, предс.; М. Сампара, секр.

АКРОН, О. Бр. Сошествія св. Духа, від. 295, повідомляє, що річний мітінг відбудеться о годині 1-шій пополудни в неділю, 18. грудня, в гали церковній при ул. Вашінґтон і Абель. На порядку нарад звіт урядників за цілий рік і вибір нового уряду. Довгуючі члени мусять безусловно вирівнати свої залеглости. Нових членів будеться принимати до братства без вступного, а до У. Н. Союза після статута. Тому, браття і сестри, користайте з нагоди і вступайте громадно до У. Н. Союза. Неявившийся член заплатить кару 1 дол., а урядник 2 дол. — И. Стасишин, предс.; А. Цепко, кас.; Г. Мончак, секр.

СЕНТРАЛІЯ, ПА. Отсим повідомляється членів бр. св. Михаїла, від. 90, що річний мітінг відбудеться дня 18. грудня в гали церковній. На той мітінг запрашається всіх членів, як місцевих так і околичних, бо є важні справи до полагодження. Неявившийся член заплатить кару $1.00, а урядник $2.00. Таксамо взивається членів, аби старалися приєднати нових членів до У. Н. Союза. Члени повинні записувати свої діти до Укр. Молодечого Союза. — М. Дудун, предс.; С. Дудун, кас.; І. Чепа, секр.

НОРТГЕМПТОН, ПА. Тов. „Українських Січових Стрільців", від. 44, повідомляє, що контроля відбудеться в суботу, 17. грудня, о годині 6-тій вечером, в гали церковній. Кождий, хто належить до контрольної комісії, повинен явитися. — А. Чепеляк, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. Тов. „Згода", від. 62, вибрало на своїм мітінгу отсих нових урядників: П. Кокодинський, предс.; Н. Вовк, заст. предс.; Ф. Пшоняк, кас.; М. Панько, заст. кас.; Н. Кузан, секр.; В. Волчанський, заст секр.; І. Сливар і Я. Лущик, доглядачі хорих; Ю. Біхар, контрольор. Мітінги відбуваються кождої другої неділі в місяци в гали під ч. 6177 Гленмор Аве., Вест Філядельфія. Проситься членів, аби 8. січня, точно о 3-тій годині пополудни, прибули на мітінг, бо є ще важні справи до полагодження. Неявившийся член заплатить кару 25 цнт., а урядник 50 цнт. — П. Кокодинський, предс.; Н. Кузан, секр.

БРУКЛИН, Н. Й. Тов. ім. Богдана Хмельницького, від. 22, повідомляє місцевих і позамісцевих членів, що річний мітінг відбудеться в суботу, 17. грудня, в гали церковній під ч. 162 Норт 5-та стр., о годині 7-мій вечером. Кождий обовязаний безусловно явитись, бо є важні справи до полагодження, а також вибір нового уряду і справа бондів. Кождий член по можности повинен привести нових членів, котрих будеться принимати без вступного до товариства, а до У. Н. Союза після статута. Неявившийся член підпадає карі 50 цнт., а урядник $1.00. — Г. Бардак, предс.; М. Баглай, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. Подається до відомя всім членам бр. св. Георгія, від. 239, що річний мітінг відбудеться в неділю, 18. грудня, точно о годині 12.30 пополудни, в гали У. А. Горожан під ч. 822 Френклін стр. Проситься кождого члена, щоби на сей мітінг явився, бо є богато справ до полагодження. Буде вибір нового уряду і звіт контрольної комісії. Контроля відбудеться в суботу, 17. грудня, о годині 5-тій пополудни, в гали звичайній. Проситься, щоби кождий член старався вирівнати свої залеглости, бо инакше буде суспендований. Кождий член має заплатити 30 центів за календар. Неявившийся член заплатить кару $1.00, а урядник $2.00. Проситься припровадити з собою нових членів. — І. Жмутин, предс.; Н. Волос, секр.

СІМОР, КОНН. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 18, повідомляє всіх своїх членів, що річний мітінг відбудеться в неділю, 18. грудня, о годині 3-тій пополудни, в гали МекКормик під ч. 50—3-та стр. На тім мітінгу будеться вибирати новий уряд і будеться роздавати календарі. Є ще й инші важні справи до полагодження. Неявившийся член заплатить кару 50 цнт., а урядник $1.00. — Т. Підлипчак, секр.

КАРНЕҐІ, ПА. Тов. „Українська Січ", від. 136, вибрало дня 4. грудня отсей новий уряд: Л. Кравчишин, пр.; Н. Стець, заст. предс.; Н. Винник, секр. фін.; И. Сус, заст. секр. фін.; М. Панас, секр. рек.; Д. Капраль, кас.; А. Капанайко, заст. кас.; Я. Вайнар, А. К. і Б. В., контрольори; М. Скрабут, колектор; Н. Сіварський і П. Хома, опікуни хорих; І. Панько і О. Кос, дверники; І. Кузбіда і І. Хованець, до світла; А. К. і О. Копко, прапорники; А. Б., кошовий.

УКРАЇНСЬКА НАРОДНА ГРОМАДА

в Ню Йорку повідомляє всіх членів Громади, що річні збори відбудуться в неділю, 18. с. м., точно о годині 2-ій пополудни, в сали Українського Дому під ч. 217-219 Іст 6. ул. в Ню Йорку. Є важні справи до полагодження, тож просимо безусловно явитись.

Іван Федун, предс.,
92-93 **Яким Кий**, секр. рек.

ПРИКРА НЕДОКЛАДНІСТЬ.

Комітет вистави „Амеріка с Мейкінґ" повідомляє: „В українськім відділі на виставі „Амеріка с Мейкінґ" находилася чудова плоскорізба з дерева, яка представляла голови трох псів. Кромі того був такоїсамої роботи таріль з вирізбленим виноградом. Учасники вистави незвичайно подивляли ці артстичні предмети. Їх прислано разом з річами сиротинця з Філядельфії і туди зачислювано їх властителя. Показується одначе, що власником тих чудово гарних предметів єсть їх автор—різбар, п. Корнило Стрільбицький з Вілмінґтон, Дел., якому Комітет вистави складає по сьому місце щиру подяку за його зичливість".

В. Лазута, голова.

ТЕАТРАЛЬНІ ПРЕДСТАВЛЕННЯ

S. S. PITTSBURGH, PA.

Заходом **Шкільної Дітвори** при церкві св. Івана Хрестителя в Пітсбурґу С. С. пораз перший відограється представленнє **НІЧ СВ. О. НИКОЛАЯ**, образ сценічний з прольоґом, написав о. Т. Л., **в неділю, дня 18. грудня б. р.** в шкільній гали, 7th Street, S. S. Pittsburgh, Pa. 91-92

Дорогі Родимці! Шкільна дітвора в Пітсбурґу на С. С. дає пораз перший представленнє „Ніч св. О. Николая". Як тамтого року так і сего буде роздавати св. Николай подарунки між дітий. Родичі котрі мають діти, і прочі Родимці, котрі би схотіли обдарувати своїх знакомих, нехай зголосяться з подарунками на офіс парохіяльний. Перед представленнєм відбудеться вигравка на пяно, перо і олівець, а на закінченнє хорові продукції шкільної дітвори і роздавання дарунків. Початок о годині 7-ій вечером.

Учитель С. Ягелло.

ПОЗІР! ГОЛИОЦЬКІ УКРАЇНЦІ, ПОЗІР!

Загальні збори в справі Українського Народного Дому в Голйок, Масс., відбудуться в суботу, дня 17. грудня 1921, о годині 6.30 вечер в Українській Гали під ч. 712 Іст стр. Справою Українського Народного Дому повинні заінтересуватися всі Українці і Українки, без огляду на партії політичні або релігійні переконання. Дорогі Земляки! Коли почуваєте себе щирими і правдивими Українцями, та коли залежить Вам на тім, щоби Ви мали власний свій Укр. Нар. Дім в Голйок, то приходіть на збори а там порадимось спільно, як здвигнути У. Н. Дім, так як пристало на культурних людий. Рівнож проситься Українців з Великої України прибути як найчисленнійше на збори.

ЗА ТИМЧАСОВИЙ КОМІТЕТ:
Николай Спачик, І. Процишин,
91-92 **Іван Довгань.**

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ